

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emerich Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicită mai dese după tarifi
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șese
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șese luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 66.

Brașov, Sâmbătă 22 Martie (4 Aprilie).

1903.

Rescola în Macedonia.

În decursul discuțiilor nesfârșite asupra proiectelor militare în camera ungară, contrarii acestor proiecte au susținut și susțin constant, ca argument în favorul lor, că situațiunea esteriță și în deosebi cea din peninsula balcanică nu e așa de amenințătoare, încât să reclame séu să justifice o înmulțire a contingentului recruților.

Pe ce informațiuni își basază conducătorii obstrucțiunii maghiare această părere optimistă? Este știut, că în diplomația austro-ungară Maghiarii sunt bine reprezentați. Nu cumva de aici derivă isvorul părerilor optimiste asupra situației din afară?

Se pare în adevăr, că diplomația monarhiei noastre are o mare încredere în tăria înțelegerii și a acțiunii comune de reformă austro-rusă și că în cooperarea acestor două împărății, pentru pace, *status quo* în peninsula balcanică și pentru susținerea integrității teritoriale a Turciei, vede ea garanția sigură în contra ori-căror complicațiuni, ce le-ar provoca turburările și rescola în Macedonia și în celelalte provincii turcesce din Balcani.

Așa reiese cel puțin din articolele diarelor, cari primesc informațiuni și sunt inspirate de către oficiul de externe de la Viena. Diarele aceste știu să spună minuni despre hotărîrea tare, ce au luat-o Austro-Ungaria și Rusia de a ține în frâu pe Bulgari, pe revoluționarii lor conaționali din Macedonia, și pe toți malconțenții contrarii ai reformelor propuse de cele două puteri, împiedecând astfel izbucnirea unei conflagrațiuni războinice.

În tonul acesta cântă corul oficișilor, dirigeat de contele Golu-

chowski, și adî, când sosesc scirile cele mai neliniștitoare de pe câmpul rescôlei în Balcani. La Mitrovița, aprôpe de granițele teritoriilor ocupate de Austro-Ungaria, se încinsé o bătălie formală între Albanesi și trupele turcesce. Consulul rusesc din Mitrovița, care a intervenit cu multă energie pe lângă comandantul turcesc ca să respingă cetele albanese, ce în număr de vr'o 8000 incunjuraseră orașelul, a fost, cum s'asigură, rănit. Albanesi fură respinși.

În același timp s'a dat în Macedonia o dovadă, că comitetele secrete pregătesc serios izbucnirea rescôlei generale. Podul drumului de fer oriental de la Mustafa-pașa a fost în parte distrus printr'o exploziune de dinamită și printr'asta s'a intrerupt pentru ore-care timp comunicațiunea Europei apusene cu Constantinopole.

Dinic sosesc sciri alarmante din Macedonia, pe cari întreaga pressă le înregistrează sub rubrica „rescola în Macedonia“.

Bate la ochi, că, paralel cu oficișii austro-ungari, și diarele oficișose din Petersburg nu vorbesc decât de firma hotărîre a Rusiei de a nu da nici cel mai mic sprijin, nici cea mai mică încurajare revoluționarilor macedoneni și de a apêra în unire cu Austro-Ungaria *status quo*, stăruint numai pentru realizarea reformelor propuse Turciei.

Ba „Novoie Vremia“ secundată de fôia oficială „Journal de St. Petersburg“ merge până a desavua și purtarea presei franceze, care, dice, încurajeză prea mult pe Bulgari și critică proiectul de reforme russo-austriac ca necorrespundător.

Mai dice fôia rusescă, că prin acea atitudine a presei franceze se lătesce credința între Bulgari, că Rusia se ține rezervată numai deo-

camdată, dér că în adevăr ea ar sta la spatele Franceiei. Acesta nu ar voi'o însă Rușii.

Reproșele, ce le fac oficișii ruși Francesilor, să fie ôre sincere? Pressa englesă susține morțiș, că Rusia n'are planuri curate, că „marile probleme“ ale ei în Balcani ea ar umbla să le resolve printr'un joc dublu.

„Séu că Rusia se va folosi în ascuns de comitetele revoluționare, condamnându-le în fața lumii, séu că își va urmări planurile sale proprii, indepent de ajutorul Bulgarilor, dér ea în tot cazul la pace nu țintesc.“ — Așa caracteriséză unul din marile diare din Londra acțiunea Rusiei.

Cine va mai puté afirma după toate aceste serios și în consciință, că nu amenință din afară nici un pericol, și că deci putem să demonstrăm în liniște mai departe pentru o „armată maghiară independentă?“

România și cestiunea balcanică.
În diarul „La Roumanie“ a apărut un articol interesant, care sub titlul: „Cestiunea balcanilor“ a apărut și în revista englesă „Monthly Review“.

În acest articol d-l Take Ionescu esamfineză eventualitatea unei schimbări a hărței peninsulei balcanice și susține ideia, că în urma greșelii făcute de către guvernânții de la 1878 de a nu fi acceptat compensațiunea importantă ce ni-s'a oferit atunci, adecă o parte din Bulgaria dimpreună cu linia Rusciuk-Varna, România nu pôte admite nici o sporire teritorială pentru Serbia și Bulgaria.

Articolul sfêrșesc așa:

„Astfel interesul României, este ca pe cât posibil, Turcia să fie menținută, ér situația actuală îmbunătățită treptat, decât să se dea o soluțiune radicală care fatalmente va provoca un conflict la care

fi va fi peste putință României să nu ia parte.

„Cât despre o eventuală federațiune, nimeni n'ar primi-o mai bine ca România care negreșit va juca rolul de *prima inter pares*.“

Marinimia Țarului. Pentru ca țărani ruși să simtă și să pricepă efectele manifestului Țarului, un ucaz nou a fost dat, prin care au fost anulate datoriile de biruri din trecut, datorite de țărani, în sumă de *111 milioane ruble*. Osebit guvernul a luat asupra-și și plata datoriei țărânesce de *trei-deci de milioane de ruble*, către marii agricultori. S'a desființat obligația locuitorilor de la țără d'a garanta cu persoana lor plata dărilor către comune. O așa reformă, credem și noi, că vor pricepe-o țărani.

Coloman Szell despre situațiune.

Ministrul-president Coloman Szell a luat cuvântul și în ședința de alaltăeri a comisiunii financiare a dietei, în care s'a continuat și s'a încheiat desbaterea asupra proiectului de indemnitate. El a făcut declarațiuni importante asupra situațiunii actuale politice din Ungaria.

Col. Szell spune, că cestiunea militară stă din Noemvrie înaintea parlamentului, după ce timp îndelungat a fost desbătută în comisiunea financiară. Prima indemnitate a fost obstruată timp de șese săptămâni. Guvernul s'a aflat prin urmare într'o situație silită, când s'a început desbaterea proiectelor militare. S'a vorbit despre o descurcătură. Lucrul stă așa, că guvernul *consideră de absolut necesare proiectele militare*, fiind-că nu vré să decreteze inferioritatea armatei. În urma acesta singura cale pentru guvern este de a-și da silința să ridice la valôre de lege proiectele.

Opoziția nu pörtă lupta contra unui guvern volnic, și decât totuși face obstrucție și în contra indemnității, atunci ea nu

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Amintiri.

De T. T. Burada.

Cum am descoperit inscripția lui Stefan-cel-mare de la biserica Sf. Ioan din Vaslui.

În anul 1882, ministerul cultelor și instrucțiunii publice, gândindu-se la restaurarea și repararea principalelor monastiri și biserici din țără, fiind-că multe din ele începuse a se ruina, numi mai multe comisiuni, cari să mERGă la fața locului și să cerceteze cu de-amêruntul însemnătatea istorică și artistică a acelor monastiri și biserici, arătând pe acele ce ar trebui reparate séu restaurate.

Pentru biserica sf Ioan din Vaslui a fost însărcinat D. Neculai Ionescu, fostul meu profesor de istorie la Academia Mihailenă. Acesta a și făcut un memoriu despre neapărata trebuință ce este de a se repara acea biserică, în vederea interesului istoric și al dezvoltării arhitecturii la noi; n'a găsit însă piatra cu inscripțiunea lui Stefan-cel-mare, care se ne mărturisescă, că acesta a zidit acea biserică.

În anul 1882. pe la începutul lunii lui Decemvrie, aflându-mé în Vaslui, ca președinte curții cu jurați, și sciind din cronicari, că Stefan-cel-mare este acela ce a zidit biserica sf. Ioan din Vaslui, și că astădi piatra cu inscripțiunea acestui vevod nu se mai află în zidul bisericii, m'am hotărît ca să o caut, fiind convins, că ea se află ascunsă undeva sub ten-ciuială.

În acest scop deci, Sâmbătă 4 Decemvrie 1882, după-ce terminasem de judecat procesele curții cu jurați, m'am dus la părintele Jijie, preotul acelei biserici, pe care nu-l cunosceam, și făcându-i cunoscință, l'am rugat să-mi dea cheia de la biserica sf. Ioan, ca să vED și eu acea biserică, zidită de Ștefan-cel-mare, și să mă însoțescă și sfinția sa decât pôte.

Părintele Jijie, care dorea mult să facă cunoscință cu mine, s'a oferit cu ceea mai mare plăcere, ca să mă însoțescă. După-ce am examinat cu de-amêruntul, și cu mare luare aminte acea biserică, stând cât-va timp pe gânduri, m'am întors la preot, — căruia nu-i spusese nimic despre cercetările ce aveam de gând să fac, — și i-am spus.

Părinte, poimâne, Lună în 6 De-

cemvrie, e sêrbătorea sf. Nicolai, sfinția vóstră aveți să slujiți, am să vin și eu, să ascult sf-ta liturghie, dér vE rog părinte, după-ce veți mântui slujba, să mai rămâneți puțin în biserică cu mine, pregătind ca să aveți la îndemână aici în biserică, un cuiu lung și subțire, un ciocan și o perie de cai.

— Cum ați dis domnule președinte, mă întrébă preotul.

— Un cuiu lung și subțire și o perie de cai, îi spusei, dér ar fi și mai bine încă, decât pe lângă toate aceste ați puté să-mi mai aduceți și o săcélă.

Preotul nedumerit despre cele ce-i cerusem, mă întrébă érași:

— Dér ce vE trebuesc toate aceste, și tocmai în biserică, domnule președinte?

Eu preocupat de săpăturile ce aveam de gând să fac în zidul bisericii, pentru căutarea pisaniei lui Ștefan-cel-mare, m'am întors către preot, și uitându-mé lung la el fără să-i răspund la întrebarea ce-mi făcea, l'am rugat din nou, să-mi aducă toate aceste în biserică, căci în biserică aveam nevoie de ele, mai ales de ciocan și de cuiu.

Preotul care nu mă vEDuse nici odată până atunci, și *nici mă cunescă*, se

pusese pe gânduri, și de sigur că în mintea lui, își dicea, că președintelui curții cu jurați îi lipsesce ceva.

— Ne-am înțeles părinte, îi spusei, nu-i așa că pe mâne voiți avé tot ceea ce v'am cerut, căci am mare nevoie, așa-dér să ne vedem cu bine pe Lună dimineța la biserică, și m'am dus, amintindu-i înoă odată mai ales de ciocan și de cuiu.

Preotul după-ce se duse acasă, stătea pe gânduri nedumerit, întrebându-se, că ce are să facă președintele juraților cu toate aceste unelte.

A treia zi Lună 6 Decemvrie, m'am și dus de dimineța la biserică, și după terminarea sf. liturghii, am întreat pe preot, decât a adus în biserică ciocanul, cuiul și celelalte lucruri. Sfinția sa mi-a spus că le are toate la îndemână.

După-ce tot poporul eși din biserică am spus dascălilor să se ducă și ei pe acasă. Rămând numai eu singur cu preotul și închidând ușa la biserică cu zăvorul, am cerut preotului să-mi dea degrabă ciocanul și cuiul.

Preotul vEDând toate cele ce se petrec, și rămând numai el singur în biserică, fără dascăli, începuse a se îngălbeni

impiedecă un rău, ci *impiedecă menținerea stării legale*. Reiese de aici, că răspunderea cade exclusiv în sarcina opoziției. Ordinea desbaterei în parlament nu poate să dirigeze minoritatea, căci dacă ar diregea-o, atunci guvernul și majoritatea ar abdica.

Susțineți, că națiunea s'a declarat. Dér națiunea se declară în parlament pe cale legală. Noi ținem, că națiunea este cu noi, fiind-că nouă ni-a dat majoritatea. Ori cât ați afirma, că este îndreptățită rezistența ce o faceți proiectelor militare, totuși n'ați pute să susțineți, că e justificată *starea ilegală, care ar urma, dacă veți face obstrucție contra indemnității*.

Proiectele militare nu pot să fie retrase, fiind-că ele sunt chemate a umplé o lacună. Nu este vorba aici de amestecul unei mâni nevedute, căci nimic nu se poate octroia.

Asupra declarațiilor lui Coloman Szell se pronunță „Budapesti Hirlap” într'un prim articol pe care-l încheie așa:

„Națiunea maghiară n'are ađi altă putere, decât legea și constituția. În timpul absolutismului am arătat ce putere mare este acesta. Ei bine, dacă vom provoca noi starea în afară de lege și constituție, vom da prin acesta o pildă și vom arăta drumul acelora, cărora de loc nu li-e scumpă constituția și libertatea noastră. Ce-i pasă lumii de această constituție? Noi însă nu vom trăi, decât fără ea ar trebui să trăim”.

Bismarck și Românii.

În actul diplomatic emanat de la Bismarck la anul 1883 și cetit de Bülow în răspunsul, ce l'a dat mai deunăzi deputatului Hasse în Reichstag, era vorba și de *Valahi*.

Bismarck dă ordin consulului general german Thielau din Budapesta, să lumineze pe ministrul Tréfort, că e o concepție de judecător de ocol (era pe aci să se dică: de băcan) a face dreptate (său mai bine nedreptate) de o potrivă tuturor naționalităților. Concepția diplomatului și politicianului adevărat, după Bismarck, este a menaja pe unii, cu cari cređi că ai interese comune, și a asupri pe alții, cu cari nu ai acele interese comune. Între cei dintâi sunt, după părerea lui Bismarck, Nemții, cu cari Ungurii au comunitate de interese, între cei din urmă Slavii și nu înțelegem, de ce Bismarck îi pune și pe Români alături de Slavii...

La 1883 România era deja regat și armata română dovedise la Plevna, ce poate. Imposibil să nu fi fost luminat Bismarck la acea epocă asupra calităților și rolului Românilor, ca rassa, în politica universală, și totuși vedem, că în ordinul său

adresat lui Thielau îi pune pe o linie cu Slavii, de cătră cari se scie, că și Românii sunt deopotrivă amenințați ca și alte rase neslave.

Luăm în mână tomul IV. al memoriilor regelui Carol (Aus dem Leben König Karls von Rumänien, IV Band Stuttgart 1900. Cotta) și resfoim descrierea evenimentelor ce se cuprind acolo cu deosebire relativ la congresul din Berlin și la cele întemplate după congres. Ei bine, Bismarck a avut un rol atât de odios în aceste evenimente în ceea ce privește România, încât rămâi uimit. Informat, și stăpănit așa dicând, de jidovul *Bleichroeder*, el a fost cel mai încăpăținat în a nu recunoște independența României și putem dice, numai din cauza lui s'a amănat această recunoștere după congres (1878) încă sprópe doi ani, adecă până în primăvara anului 1880.

Reproducem la întemplant câteva excerpte relative la Bismarck și România, din cari se va vedé, că ura manifestată față cu „Valahii” din Ungaria la 1883, nu era decât o ură derivată din aversiunea, ce o manifestase cu 4—5 ani înainte față cu frații acestora pe peste Carpați.

La ziua de 19 Iunie (1 Iulie) 1878 memoriile raportéză despre o scrisóre a lui Ioan Brătianu adresată din Berlin lui C. A. Rosetti și care scrisóre fu comunicată de acesta principelui Carol.

„Englesii, dice Brătianu, ne-au sacrificat deja cu ocaziunea protocolului din Londra...”

„Andrassy, de când a sosit aici, n'a făcut alta, de cât ne-a asigurat că el pentru Basarabia nu va începe războiul, și că noi ne-am face de ris decât ne-am împotrivi decisiunilor congresului...”

„Ce fel de limbagiú pórta Gorciakov față cu noi, e de prisos s'o mai spun.

Waddington (repres. Franței împreună cu contele St. Vallier — Red.) ne-a spus, că el este înainte de tóte om practic și se fim și noi așa. adecă se căutam a căpăta o despăgubire cât se póte de mare.

Corti (representantul Italiei, alături de de Launay. — Red.) a fost aprópe bruscu cu noi și numai erí, după ce i-am făcut unele observațiuni, a fost ceva mai blând, nu în promisiuni, ci numai în formele vorbirii lui.

Bismarck este stăpănul absolut al situației...

La 26 Februarie (10 Martie) 1879 găsim în memoriile următoarele:

Deórece guvernul german n'are momentan reprezentant în Bucuresci, principele Bismarck adreséză prin reprezentantul Vienei cabinetului român întrebarea: *Când se va regula chestiunea evreiescă?*... Contele Andrassy, care transmite întrebarea Germaniei, dă și din partea sa sfatul, ca să ne gândim sincer la restabilirea *egalității civile* a tuturor confesiunilor, apoi se va calma și indispoziția Germaniei. — Principele Carol însă se

simte ofensat, că Bismarck desconsideră pe agentul diplomatic român din Berlin, par-că nici n'ar exista.

Intr'o scrisóre, pe care principele Carol o adreséză tatălui său cu data de 3/15 Aprilie 1879 se dic următoarele:

„Principele Bismarck este acela, care stăruie pe lângă marile puteri să nu între cu noi în legătură diplomatice, pe când pentru recunoșterea Serbiei s'a luat inițiativa tocmai din Berlin, cu observația, că trebuie să se marcheze deosebirea între o țară, care își îndeplinește datorile și între alta, care caută a le ocoli... chestiunea jidovescă și rescumpărarea căilor ferate sunt cele două probleme mari, cari abia se pot rezolva în același timp. În ambele aceste afaceri se valoréză *influența lui Bleichroeder*”.

Cu data de 14/26 Aprilie 1879 principele Carl Anton scrie fiului său:

„Bleichroeder este o putere financiară, care face bune servicii lui Bismarck.”

La 20 Iunie (2 Iulie) 1879 principele Carol scrie tatălui său între altele:

„În Berlin sunt decisi în cazul unei soluțiuni nemulțămitoare (a chestiunii jidovesci) a interveni prin o notă colectivă, care să ne prescrie, cari drepturi să le acordăm jidovilor. O asemenea măsură însă ar provoca mare iritație în țară și ar întezi încă rezistența, ceea ce ar fi o mare primejdie pentru țară, abstrăgând de la umilirea inherentă acestei măsurii. Ne întrebăm, óre după intervențiune va urma și execuțiunea și în ce ar consta acesta?... Nici-odată n'a stat țera în fața unei probleme și a unei crize mai serioase, prin care tot ce s'a dobândit pe câmpul de război, póte să fie pierdut...”

Italia se mulțumesc cu ștergerea articolului 7 din constituție, Anglia cu naturalizarea câtorva jidovi, Waddington cere o soluție radicală, ér în *Berlin* stăruie înec și — pentru rescumpărarea căilor ferate în condițiunile bancherilor de acolo! Nici decât am regula în mod mulțămitor chestiunea jidovescă, tot nu ni-s'ar schimba relațiile cu Germania: *cancelarul german este contra noastră și tótă bunăvoiața împăratului german nu ne folosesc nimica față cu densusl...* (Va urma.)

Cestiunea macedonénă.

„Mesagerul guvernului” rusesc publică raportul consulului rusesc din Bitolia asupra evenimentelor întemplate în intervalul de la 25 Februarie până la 9 Martie curent st. n.

Acest raport sună astfel:

În urma instrucțiunilor d-lui Zinoview consulatul a informat în mod oficial pe creștinii din Bitolia, că guvernul rusesc condamnă cu severitate procedurile comitetelor macedonene și nu va acorda nici o protecțiune acelora, cari iau parte la disordine. Aceeași declarațiune a fost adresată membrilor comitetelor macedonene cu ordinul de a înceta orí și ce ac-

țiune criminală. Acastă declarațiune a a consulatului a provocat marea nemulțumire a șefilor mișcării revoluționare. reformele acceptate de guvernul otoman și în curs de execuțiune nu sunt suficiente pentru aceștia, ei dorind o autonomie pentru cele trei vilaețe, cari le-ar putea procura funcțiuni bine plătite în administrațiune. Șefii au trimes în ultimele zile un delegat la consulat pentru a declara, că nu pot să se concedieze bandele, cât timp reformele nu sunt executate și nu și-au produs efectele lor. În această așteptare, bandele se complectéză și activitatea lor sporesce; această creștere a agitațiunii lor coincide cu sosirea la Bitolia a noului agent comercial bulgar, ceea ce a provocat sgomotul, că Bulgaria ar participa la acțiunea comitetelor, dér că voese tot de odată să arate, că centrul acțiunii revoluționare este în afară de frontierele Bulgariei.

„Mesagerul guvernului” publică și depeșa consulului din Ueskueb cu data de 27 Martie prin care arată, că disordinile din vilaețul Kossowo sporesc. Centrul acestei agitațiunii este în orașele Ichtép, Prilep, Kichew și Kotehan. Imprejurul acestor orașe apar numeroase bande compuse fie care din câte o sută și mai mulți indiviđi, printre cari mulți învătători și locuitori din orașe. Ele își propun de a arunca în aer casarma din Ichtép și de a întreprinde comunicațiunea telegrafică și pe calea ferată. Sunt așteptați în aceste centre mulți ofițeri din Bulgaria. Țeranii sunt siliți prin amenințări de a da parale și de a pregăti proviziuni în vederea revoluțiunii din primăvară. Comitetele revoluționare în secret de populațiune comunicațiune consulatului rusesc, că Rusia desaproabă acțiunea comitetelor și refuzul său de a acorda vre-o protecțiune acelora, cari participă la disordine.

În ziua de 24 Martie s'a prezentat la consulatul rusesc o deputațiune cerând informațiuni, decât asigurările șefilor comitetelor revoluționare sunt adevărate, decât revoluția s'ar fi început după ordinul Rusiei. Deputațiunea a declarat tot deodată că populațiunea va face cu tótă antipatia sa contra comitetelor, tot ce Rusia doresce; cere numai protecțiune pentru femei și copii. Acest fapt probéză că mișcarea este provocată în mod artificial și nu găsesce un ecou în masele poporului. Comitetele se dedau la fel de fel de atrocități în contra Turcilor pentru a provoca exasperarea lor în contra creștinilor.

„Politische Correspondenz” crede a scie, că guvernul rusesc a adresat guvernului bulgar o nouă notă povăuitóre în privința chestiunii macedonene.

Nota relevă, că executarea reformelor în acea provincie este împiedecată prin

de frică, și rămase înmărmurit tot retrăgându-se spre ușă, gata ca la orí-ce întemplant să o pótă rupe de fugă.

— Părinte! înainte de a-mi da ciocanul și cuiul, ia spune-mi unde e masa de pus pomenele?

Când preotul aude că-l întreb să-mi spue unde e masa de pus pomenele, s'a uitat lung la mine, și nesciind ce însemnă această întrebare, pe care sfinția sa nu o găsi nici decum la locul ei, răspunse cu îngaimală, aici e masa d-le președinte. După-ce am vedut masa, m'am întors cătră preot și i-am spus: bun! bun de tot părinte! acum ia ajutați-mi să ridicăm masa și să o ducem în pridvor lângă ușă în dreptul sf. Ioan.

Preotul cu frica în spete speriat, apucă masa și ridicându-o împreună cu mine, o aducem în pridvor, după aceea i-am cerut să-mi deé un scaun de lemn, său decât n'are scaun. să-mi deé scaunul acela sfredelit în care se pun lumînările ce se aprind la icóna hramului bisericii.

Preotul își aduce și acel scaun, pe care luându-l din mână cu repeđiciune, îl pun pe masă, și apoi luând ciocanul și cuiul în mână, sar iute de pe masă pe scaun, și punând cuiul în fruntea sfântu-

lui Ioan, ridic ciocanul ca să bortilesc sfântul. Când a vedut preotul, că ridic ciocanul și mă răstesc la sfânt, care era zugrăvit d'asupra ușii pridvorului, punându-i și cuiul în frunte spre a-l borteli, spaima preotului ajunse la culme, și începú a striga:

— Ce faceți domnule președinte, pentru ce vă bateți joc de sfânt, ce v'a făcut ca să-l borteliți?

Eu nu bag sémă de loc la strigătele preotului, ci urmez înainte cu ciocănitul în obrazul sfântului, și după-ce l'am bortelit în mai multe locuri, vedénd că cuiul nu întră între cărămíđi în tencuélă, și sună a sec peste tot, aceea ce dovedea că sub tencuélă era piétră și nu zid, am strigat, cu glas tare:

— Părinte Jijie, uită-te am găsit!

Preotul speriat, își spuse, dér ce ai găsit, domnule președinte, nu sciu, póte că ai găsit ceva, dér eu nu ved nimica.

— Nu veđi nimic? dér așteptă puțin că ai să veđi, și din ce în ce bocăneam și mai tare în sfânt.

— Sărăcuțu' de mine strigă preotul, în ce bucluc m'ați băgat, cine are să drégă acum sfântul?

— Nu trebuie dres părinte Jijie, am să-l dau jos de istov, să nu mai rămâie nimica din el, și acuma ia dăm săcéla și peria.

Preotul nedumerit de ceea ce făceam își căđu săcéla și peria, și începui mai întâi a sacela sfântul, și apoi a-l peria, prin locul pe unde stricasem tencuiala.

— Acum suete părinte pe masă și veđi ce am găsit.

Preotul se sui și veđu pe ici pe colo câte o slovă eșind la ivélă. După aceea împreună cu sfinția sa, am muncit tótă ziua, până ce am dat jos tótă tencuiala, descoperind astfel piétră cu inscripția lui Ștefan-cel-mare.

Când veđu preotul piétră cu litere slavonesci eșite din ciocan, care stătea acoperită sub tencuélă, Dumneđu scie de când, a strigat: Mare minune și asta domnule președinte, da cum v'a tăiat capul ca să căutați piétră în locul acela. Câți au cercetat această biserică și la nimenea nu le-a trecut prin minte, că acolo vor găsi vre-o piétră. Minunat lucru ați făcut domnule președinte!

După aceea am cetit acea inscripțiune scrisă în slavonesce, care e în următoarea cuprindere:

† Io Ștefan voevoda bojieiu milostiiu

gospodar zemli moldavskoi sin Bogdana voevoda sázda săi hram v' iméa usiecnovenie cestniia glav'ia sviatago i slavnago proroca i predtecia i crestitelia ioana, nacias v' lieto 6998 mieseța April 27 i savrâșis togoje lieta Septemv. 20.*)

În traducere:

„Ioan Ștefan voevod cu mila lui Dumneđu Domnitor țerii Moldovei, fiul lui Bogdan voevod, a zidit această biserică în numele țării cinstitului cap al sfântului și slăvitului proroc, înainte mergător și botezător Ioan, a început'o în anul 6998 luna April 27, și a s'evrîșit'o în același an Sept. 20”. (1490).

A doua zi svonindu-se prin oraș despre cele ce făcusem, multă lume s'a grăbit să se ducă să vadă piétră, pe care o scoseserăm la ivélă, ce stătea ascunsă sub tencuélă de atâția amar de ani, și care mărturisea că Ștefan-cel-mare eroul Moldovei, a zidit biserică s-tului Ioan din Vaslui. („Arhiva”)

*) Despre descoperirea acestei inscripțiuni, veđi: Notițe istorice și arheologice de Melhisedec episcopul Romanului, Bucuresci, 1885, pag. 133, și a mea scriere: Biserica sf. Ioan din Vaslui, în Revista pentru istorie, arheologie și filologie. Red. Gr. Tocilescu, Bucuresci 1883, an. I, vol. I.

uneltirile comitetelor macedonene revoluționare și apoi adaugă, că într-o răspundere a urmărilor ar cădea asupra Bulgariei în cas când principatul cu toate avertismentele reiterate, ar sprijini disordinele în Balcani.

Nota conchide declarând, că guvernul rusesc se menține în punctul său de vedere deja expus prin comunicatul publicat în „Monitorul guvernului“.

„Agenția Stefani“ află din Constantinopol, că marchisul de Malaspina, ambasadorul Italiei de acolo, a conferit îndelung în ultimele zile cu marele vizir, stăruind pentru prompta aplicațiune a reformelor în Macedonia ca și asupra urgenței ce se impune de a lua măsuri pentru ca opera de pacificare în acea provincie să nu fie împiedecată prin agitațiunea albanesilor musulmani și prin excesele redifilor (trupe turcesci).

Regina României și „Sindicatul diariștilor“.

M. S. Regina României a bine-voit a primi Marți, după amiazi, în audiență, pe d-nii Al. Ciurcu și N. P. Ianovici, cari au avut onoarea a prezenta Maiestății Sale legea și statutele „Sindicatului diariștilor“, dimpreună cu următoarea adresă:

Maiestate,

„Sindicatul diariștilor din Bucuresci, al cărui scop de căpetenie este înălțarea nivelului moral al presei noastre, vine prin sub-semnații săi delegați să solicite cu unanimă și călduroasă rugare, înaltul patronaj al Maiestății Văstre pentru această tină instituțiune.

„Dacă Maiestatea Văstră va bine-voit să-i acorde înalta Sa protecțiune, Sindicatul diariștilor români se va pute mândri în lumea întrăgă de a fi singura asociațiune de acest fel, care să se bucure de ocrotirea celei mai grațioase Regine, în același timp Regină în lumea artelor și a gândirei.

„Înaltul vostru patronaj va fi pentru membrii Sindicatului un îndemn stăruitor și o dăruire îndatorire, ca ei să-și înalte cugetul și graiul ast-fel ca în totdeauna să fie vrednic de-o onoare atât de neasemănată.

„Încredători în bunătatea Maiestății Văstre, vă exprimăm, în numele membrilor Sindicatului, nemărginită noastră recunoștință“.

Regina a bine-voit a da ascultare rugărilor acesteia și a acorda înaltul său patronaj Sindicatului diariștilor.

Albanesii s'au resculat.

Scim că Albanesii sunt cei mai mari dușmani ai reformelor.

Nu de mult ei au hotărât, să demonstreze în contra reformelor în mod ofensiv. Dilele trecute ei au impresurat localitatea Vucoia și au prins pe gendarmii creștini, însă au promis caimacamului, că nu-i vor omori. Pe gendarmii i-au legat și i-au dus în Pristina.

Albanesii s'au îndreptat apoi în contra orașului Mitrovița. La atacul contra orașului au participat 13,000, er trupele turcesci erau în număr de 1300 cu patru tunuri. După o luptă mai lungă, la care a participat și Artileria turcescă, Albanesii au fost respinși cu mari pierderi.

Pörta a trimis din Salonic și din alte orașe toate trupele disponibile. Va mai trimite 16 batalioane, dintre cari 8 sunt pe drum.

O telegramă din Belgrad spune, că dacă guvernul turcesc nu va interveni cu cea mai mare energie și dacă puterile nu vor lua grabnice măsuri, atunci în Serbia veche va fi un mare măcel și în primul rând vor fi uciși toți consulii europeni. Situațiunea este extrem de gravă mai ales fiindcă trupele turcesci sunt formate exclusiv din Albanesii, cari nu combat bucurios contra acelora, cari le sunt rude și amici.

În Vușița au intrat o mie de Albanesii și au insultat populația creștină, au jefuit casele locuitorilor și prăvăliile.

Din Mitrovița sosesc scirea, că consutul rusesc Scerbina a fost rănit de soldații albanesi.

După sciri sosite din Constantinopol Pörta este gata a reprimă cu totă energia insurecțiunea Albanesilor, pentru a localiza răscăla și a arăta Albanesilor, că Turcia ține să introducă reformele cu orice preț.

SCIRILE DILEI.

— 21 Martie v.

„Ofițerii armatei „comune“ benchetuesc“. Sub titlul acesta i-se scrie din Brașov diarului „M.g.“: Sâmbăta trecută ofițerii armatei comune și ai honveșimei au dat la popotă un banchet în onoarea colonelului Rieger numit comandant de brigadă. După-ace a plecat colonelul, musica militară a cântat imnul austriac și încă un cântec austriac, în care se află și următorul vers „O du mein Oesterreich!“ — Aușind acest cântec ofițerii c. și r. au sărit de la locurile lor, ca eșiți din fire și au strigat „hoch“, cântând și ei cântecul. Un maior, care s'a scaldat așa dăcând în acest cântec, lărmaia, avea accese de furie (tombolt), er în sfârșit a început să cânte cântecul: „Es gibt nur eine Kaiserstadt, es gibt nur ein Wien“. Ofițerii de honveși — spre onoarea lor fie dis — s'au retras scandalizați și după-ace a plecat colonelul, au părăsit sala fără să dăc un cuvânt, er în timpul cântecului au seșut pe scaune în mod demonstrativ... — Fără comentari!

O nouă lege pentru banca austro-ungară. Guvernele Austriei și Ungariei au depus pe biurourile parlamentelor respective, proiectele de legi prin cari banca Austro-Ungariei este obligată a rambursa la cerere, în argint metalic, biletele emise de acea bancă, sub sancțiunea pierderii privilegiului. Acastă măsură, care formeză ultima dispozițiune din reforma monetară a monarhiei austro-ungare, este favorizată prin situațiunea foarte prosperă a Băncii, prin cursul favorabil al devesilor și prin condițiunile satisfăcătoare ale scomptului. Proiectele lasă la aprecierea guvernului de a hotărî, prin ordonanță ministerială, data aplicării legii, pentru-ca guvernul să pötă avea libertatea de acțiune, în cas când aceste condițiuni favorabile ar fi de-odată schimbate.

Papa — naș. O foie din Paris serie, că papa a luat hotărîrea să fie naș tuturor copiilor, cari s'au născut în Roma în ziua de 3 Martie, când papa avu jubileul. Papa a dat ordin visternicului să facă daruri fie-cărui copil. Acesta a și prelininat sumele necesare pentru 25 copii. Cât de mare-i fū însă mirarea, când se anunțară 93 copii născuți în acea zi. Mulți l'au sfătuit pe visternic, să ancheteze, dacă numărul corăspunde realității, acesta însă a refuzat să ancheteze și a lichidat sumele necesare pentru toți cei 93 copii.

Catastrofa unui balon. Domnii Kubik, Ordódy, Tolnai, directorul institutului meteorologic din Pesta, și locotenentul Krahl au vrut să facă er o ascensiune cu balonul din curtea fabricii de gaz din Budapesta. Balonul era deja umplut de gaz și lucrătorii, cari îl țineau de funi, aveau a trage din greu, ca să nu-l scape, fiind-că era vânt puternic. Cei patru domni se aședaseră deja în coș, er Tolnai conversând cu cei-lalți, făc un gest pe care ómenii de la funii l'au interpretat așa, că trebuie să dea drumul balonului. Balonul fū luat de vânt și trântit de acoperișele caselor. Locotenentul sparse atunci balonul, care cădu cu celeritate mare pe acoperișul unei fabrici. Toți patru suferiră leziuni grave. Ordody a murit deja.

N'a fost demonstrație în Fiume. După foile unguresci am adus și noi scirea, că în Fiume a fost o demonstrație anti-maghiară. Scirea această se desminte

acum din Fiume. Totul se reduce la faptul, că diarul „Il. Popolo“ a scris în contra tabelor cu inscripții maghiare.

§ 14. În constituțiunea Austriei, §-ul 14 a fost până acum punctul archimedic, punctul cu ajutorul căruia guvernele austriace puteau să conducă afacerile statului într'un timp când „Reichsrath“-ul nu era apt de lucrare, când guvernul n'avea budget votat de parlament etc. Se pare, că domnia acestui § e pe sfârșite. Din Viena vine scirea, că comisiunea pentru dreptul constituțional, a primit în ședința sa de alalt-eri propunerea de a se șterge §-ul 14 din constituție. Propunerea această va veni în scurt timp și înaintea parlamentului, unde se crede, că cu mare bucurie va fi primită, și ast-fel se va înmormenta definitiv faimosul paragraf.

Deschiderea espoziției lucrărilor făcute de calfe și ucenici se va face în mod solemn Duminecă în 5 Aprilie la órele 9 a. m. în casa cea nouă de la „Gewerbeverein“.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat de la „Chiorana“ institut de credit și economii în Somcuta-mare 20 cor., de la d-l Alexe Verzea, paroch în Satulung, cotisațiune anuală 10 cor. Primescă marinimoșii donatori cele mai vii mulțămite. — Direcț. școl. medii gr. or. române.

Necrolog. Mihail Blându, notar cerc. în pensiune a repausat în ziua de 31 Martie a. c. în Herina (B.-Năsăud) în etate de 59 ani. Rămășițele pămăntesci se depun spre vecnică odihnă în cimetierul gr. cat. din Herina astăzi, Vineri, în 3 Aprilie st. n. Îl jălesce vėduva Ioana n. Mușdei și fiul său Gavrilă.

Ciclón în Madagascar. Un ciclón îngrozitor s'a deslăntuit asupra Madagascarului. Vijelia a băntuit timp de 4 zile, fără a cauza accidente grave, dər pe litoră, stricăciunile sunt enorme. Ciclónul a făcut ravagii mai cu semă pe cōsta orientală, Matatsara și Vatomandai. La Mahanaro, casele și magasinele au fost dărimate până în temelii.

Încercări de mobilizare în Rusia. Diarul „Nowoje Wremja“ spune, că în toate orașele ruse de pe malul Mării-Negre s'au făcut încercări de mobilizare a armatei, cari au reușit foarte bine.

Un tren oprit de lăcuste. Diarul frances „Journal de Djibouti“, al cărui director s'a întors dintr'o călătorie, raportează despre un lucru curios. Trenul, cu care a călătorit directorul de diar s'a oprit subit pe linie în apropiere de Chebele. Mașina nu mai pute înainta și rōtele se învrtiau pe loc. Tot câmpul era acoperit cu un covor gros și galbăn compus din lăcuste și rōtele locomotivei striviseră atâtea lăcuste, încat erau acoperite de-o masă grosă cleiōsă, care le făcea cu neputință să prindă șinele. În sfârșit s'a presărat nășip și pietri, așa că trenul cu mare întârziere totu-și a putut sosi la Djibouti. (Djibouti este port frances în Africa orientală în golful Aden.—Red.)

Teatru german. Măne, Sâmbătă, se va reprezenta, ca premieră, drama în 5 acte „Stefanus von Filslich“ de Wilhelm Morres.

Fie-care scie, că semințele impregnate de năpi ale lui Mauthner pentru nutret, dau cele mai bune rōde, de asemenea ca semințe pentru grădini dau cele mai frumoșe zarzavaturi și din semințele de flori ale lui Mauthner ies cele mai frumoșe flori. Cu un cuvânt, semințele lui Mauthner sunt cele mai bune, depositele cele mai mari și prețurile de tot efitine.

Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor și copiilor fondată în anul 1862 în Budapesta. În luna lui Martie 1903 s'au înscris din nou 1119 partide și s'au plătit premii de zestre 59014 cor. 81 bani. Dela 1 Ianuarie până 31 Martie numărul partidelor înscrise din nou este 3295, și suma plătită ca premii pentru înzestrare 167,005 cor. 35 bani.

6) **Succes vindecător durabil.** Durerile de reumatism, crucea spinărei și alte părți ale corpului se vindecă cu efect sigur folosindu-se spirital și sarea A. Moll. Prețul unei sticle 1 Cor. 90 fl. Se trimite dălcic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. r. A. Moll Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincia să se cōră Spiritul A. Moll, provēdut cu marca de contravențiă și subscriere.

Concertul Malcher-Hilf.

Technica desevirșită, claritatea sunețelor, chiar la locurile mai dificile, în terze și octave, siguranța în sărituri și alte dificultăți, pe cari Arno Hilf, acest distins elev al școlii lui David, le biruesce cu ușurință, i-au făcut pe criticii musicali din Germania să-l numescă „Zauberkinsler, Hexenmeister auf der Geige“ (Fermecătorul cu viōra). Renumele acesta l'a justificat pe deplin și aseră la al doilea concert dat în sala cea mare a Redutei. Concertul de aseră însă avu însemnătatea sa deosebită artistică prin faptul, că maestrul de la conservatorul din Lipsca a acordat unuia din cei mai distinși elevi ai săi, d-lui Rudolf Malcher, un Brașovean, favorul de a-l introduce în publicitatea musicală. Un moment acesta, care onorează în mod deosebit pe d-l Malcher, dər face în același timp onore și maestrului.

D-l Malcher a dat o probă frumoșă de școlă escelentă, ce o are, prin energia ritmică și tehnica sa surprindătoare. Întăi în concertul pentru două viōre-solo de Beriot, care piesă a cântat-o alătura cu maestrul său. În „Hexentanz“ de Paganini apoi, cântat de d-l Malcher singur, și care a format aseră piesa de rezistență a tinerului artist, avurăm ocaziune a admira o virtuozitate așa dăcând suverană la d-l Malcher. D-l Malcher are temperament, er în eleganță imiteză cu succes pe maestrul său. Publicul îl asculta cu respirația oprită, er aplausele nu mai conteniau.

Pe lângă cei doi artiști relevăm pe d-șora Selma Hackmüller, care a delectat publicul cu aria Mariei din opera „Hans Heiling“ și cu două cântece, unul de Lassel și al doilea de Hildach. Voce clară și mlădiōsă.

D-lui Hilf și d-șorei Hackmüller li s'au oferit flori.

Acompaniarea a fost depusă în abilele mâni ale d-lui Lassel.

Sala era plină, de nu mai rămase un singur loc gol.

ULTIME SCIRI.

Ueskueb, 3 Aprilie. În lupta de la Mitrovița au căduț 50 de Albanesii, 80 răniți. Mulți s'au predat. Focul tunurilor turcesci a durat mai multe óre. Tote prăvăliile sərbesci sunt închise. Din Ueskueb au plecat trei batalioane la Mitrovița.

Diverse.

Victimele accidentelor După o statistică oficială publicată în Statele-Unite, numărul victimelor în urma accidentelor pe căile ferate a fost în intervalul de la 1 Iunie 1901 — 1 Iunie 1902, de 42,619, din cari 2,819 uciși și 39,800 răniți. Un diar american, înregistrând aceste cifre, observă nu fără óre-care ironie, că este mai primejdios de a călători cu drumul de fier, decât a lua parte la un lung rășboi. În adevăr, în timp de trei ani, adecă în 1898, 1899 și 1900 au fost ucise pe căile ferate americane un număr de 21,847 persoane, pe când în rășboiul sud-african, care a durat, după cum se scie, aprópe trei ani, mortalitatea totală a trupelor britanice n'a fost — cel puțin în mod oficial declarat — decât de 22,600 morți.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 2 Aprilie n.

Europa: Săceleanu proprietar, Călărași: Gebrowsky, Pesta; Kohn Altmann, Viena; Wath Londra; Krovath, Galați; Hocheder, Rocknagel, München; Wachmann, Sibiu; Soós, Iászberény.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge
pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru
recomandăție.)

Cărți de rugăciuni și predici.

Micul mărgăritar sufletesc, cârticică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai mărișori. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto).

Carte de rugăciuni, cereri și laude intru onoarea Preacuratei Fecioare Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III. Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru orice timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predici, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predici pe toate Duminicile și sărbătorile de peste an, de Em. Elef. tescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărösele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto).

Predici pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Deharbe, de V. Criste. Conține predici dela Duminica XI după Rosalii până la Duminica Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70).

Mama sfântului Augustin de Emil Bougand, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. Dăianu. Tipografia archidiecezană din Blăși. Cartea are 31 cöle de tipar (500 pagini) și este fructul ostenețelor unor laboroși studenți în teologie dela universitatea din Budapesta. Cuvântul „Salba“ se reamintese societății literare cu același nume a teologilor din seminarul desființat „Sf. Barbara“ din Viena, carei societăți îi mulțumim publica ea Fabiolei și a unei părți din catechismul cel mare a lui Deharbe. Traducătorii ne ofer o lectură edificătoare în stil îngrijit, tiparul e a, hărtia bună. Prețul unui exemplar legat e laut în pânză este 4 coröne (+ 30 b. porto). Un exemplar broșat 3 coröne (+ 30 b. porto).

„Cartea Durerii“ de Emil Bougand, tradusă din originalul frances de Iacob Nicolescu, editura lui Dr. E. Dăianu. Timișoara 1895. O cârticică de mângăiere sufletescă, care costă legată 3 coröne (plus 10 bani porto).

„Cuvântări bisericesci de Masillon“ traduse din originalul frances de Ioan Geș protopop gr.-cat. român al diocesei de Oradea-nare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predici de ale vestitului orator ecleastic frances. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc sărbătorit, și fie c re este pusă la acea Duminică sau sărbătoare, cu a căre evanghelie se potriv-se predică. Un volum elegant de peste 400 pagini în 8° cu portretul lui Masillon. — Traducerea se distinge printr-un limbaj ăle. — Prețul 5 coröne (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Cuvântări bisericesci pre sărbătorile de peste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Aprilie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.55
Renta de coröne ung. 4%	99.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	92.55
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	94.10
Bonuri rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	201.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	157.25
Renta de hărtie austr.	100.75
Renta de argint austr.	100.75
Renta de aur austr.	121.90
Rente austr. 4% de coröne	101.25
Losuri din 1860.	154.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	729.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	686.25
Napoleoniori	19.06 1/2
Mărci imperiale germane	117.—
London vista	239.90
Paris vista	95.35
Note italiene	95.45

Scrieri scolare.

Recompensele și pedepsele în școla poporală, studiu pedagogic de d. Darnu, cu un adaus, 64 pag. format mare. prețul 60 bani, se pöte procura dela Tipografia A. Mureșianu, precum și dela autor și ndi librării.

Cântul în școla poporală de Iuliu Pop, învățator în Năsăud. Teoriă, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manua catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru catecheți, învățatori și părinți, prelucrat de Basiliu Rășin, profesor la seminarul din Blăși. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbii române, pentru școlele inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de Ioan Papiu Partea I. Etimologia. Edițiunea II. Prețul 50 bani.

„Invătătură creștinăscă“ seu **Catechismul mare** pentru tinerimea greco-cat. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de Muniöră al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor pregarandiali, a învățatorilor și a altor ömeni pe școlă de V. Gr. Borgovan prof. de pedagogie. Edițiunea III. Prețul 2 cor. 40 bani (+ 10 b. p.)

Oral general pentru școlă română cu 6 clase și cu un singur învățator de Georgiu Magyar. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Scriptologia, seu modul de a învăța cetitul scriind. Îndreptariu pentru învățatori la trac area Abecedarului de Basiliu Tetri prof. preparandial pens. Prețul cor. 2 (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru școlele popor. rom. întocmit pe basa noului plan ministerial de învăț. de Ioan Darnu cu concursul mai multor bărbați de școlă. Partea I. pentru anul I-ii și al II-lea de școlă. Prețul 32 bani (+ 10 b. p.)

Aritmetică pentru șcelele poporale de F. E. Lutrz. Tradusă de un învățator după a 9 ediție germană. Anul I și II. de școlă. Numerii 110, — 10—20 și 20—100. Prețul 40 b. plus 5 b. porto.

Cursul pieței Brașov.

Din 3 Aprilie n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.94	Vënd.	18.98
Argent român.	18.70	„	18.80
Napoleoniori.	19.04	„	19.08
Galbeni	11.20	„	11.30
Mărci germane	117.—	„	111.08
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

Nr. 89—1903.

Convocare.

Membrii societății de economii și credit „CRİȘANA“, sunt invitați la **Adunarea generală extra-ordinară** ce se va ține la 10, eventual 17 Maiu n. a. c. la 2 öre p. m. în localul societăței în Brad.

Obiectul: Decidere asupra cumpărării de realități.

În lipsa membrilor receruți de peste jumătate din părțile fundamentali, adunarea în sensul §-lui 51 din statute, se va ține la 17 Maiu n. a. c. la öra și locul indicat.

Brad, la 21 Martie 1903.

Vasile Damian, Dr. Ioan Radu,
director. secretar.

(915)1—1.

O casă de vëndare

în comuna Bran care constă din 4 odăi, bucătărie, cămară, curte spațioasă, două grajduri și gradină de legumi se vinde din mână liberă

Informațiuni se pot lua dela proprietarul

Bartalis József,
hotelier în Zërnești.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

AVIS.

Subscrisul aduce la cunoșcința On. public, că pentru **Văpsitoria și spălătoria chemică** din Brașovul-vechiu, Str. lungă Nr. 134 **se primesc obiecte de văpsit și curățit și în oraș la casa din Tergu Inului Nr. 27.**

Öri și ce Garderobă (vestminte) de bărbați și dame, din mătase, catifea, lănuři, uniforme militare, stöfe de mobilă, panglică, dantele, perdele, umbrele etc., se curăță în 12 öre așa de perfect, că devin ca nouă.

Specialități: din stöfe de Kamgarn curată cu desăvirșire glanțul, ce se ivesce. Văpsitorie de blănuři, pene de struș și mănuși glacé de pele.

La cas de necesitate, mă rog a face încercare cu stabilimental meu.

Comande d'afară se eșcută prompt și ieftin.

Josef Schmitz,

văpsitorie și spălătorie chemică
Brașovul-vechiu strada lungă Nr. 134.

3-5,(902).

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provăduță cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoșe la stomach și pântece, în contra cărceilor și acrolei la stomach, constipațiunei cronice, suierinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite böle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătörescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provăduță cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este förte bine cunoscută ca un remediu poporal cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcăliă. Prețul unei sticli originale plumbate, Coröne 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metödul cel mai nou pentru cultivarea rațională a pele, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coröne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provăduță cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

6. și 7. farmasor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se eșcută gälnic prin rambursă postală.

La deposite se se cëră annuit preparatele provăduțe cu iscălitör și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșii, Teutsch & Tartler.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an . . . . . 24 „	Pe un an . . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an . . . . . 4 cor.	Pe an . . . . . 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“